

ERDÉLYI MAGYARÁG

II. évi 72. sz.

ARA 1 LEJ

Hétfő 1933 Március 13

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Str Avram Iancu (Kossuth-u.) 10.

Független politikai napilap
Megjelenik minden reggel

Szerkesztőségi órák: d. u. 6-10
este 11-ig. TELEFON: 3-80

Több ezer áldozatot követelt a kaliforniai földrengés

Letartóztatták egy német város egész vezetését

Nagy a felzúdulás a kormány táborában az új konverziós törvény ellen

Mit tartalmaz az új javaslat, amit tegnap nyilvánosságra hoztak

Bukarestből jelentik: Tegnap reggel a lapokban nyilvánosságra került az új konverziós törvényjavaslat, amelyről beavatottak azt állítják, hogy a kormány javaslata. Illetékes helyen egyelőre nem cáfolták meg ezt az állítást, igaz, hogy nem is erősítették meg. — A javaslat első paragrafusa szerint konverzió alá esnek az összes falusi és városi tartozások, de kivételt képeznek: a) a kereskedelmi és ipari jellegű tartozások, b) az állammal, várossal, megyével, községgel, várossal stb. szemben fennálló tartozások. c) olyan intézménnyel szemben fennálló tartozások, amelyek hivatalos jellegű költségvetéssel dolgoznak, d) tartásdíjak, évjáradek, életjáradékok, hátralékos lakbérek stb. e) tisztviselők, alkalmazottak, munkások munkabérekövetelése.

A javaslat 2-ik paragrafusa megállapítja, hogy jogszerinti konverzió alá esnek a 10 hektáron aluli birtokok tulajdonosainak tartozásai. A jogszerinti konverzió 30 év és 1 százalékos kamat. A 10 hektáron felüli és az 1. paragrafusában nem sorolt tartozásokra három hónapi kezdeti időt ad a törvény. Ez alatt az idő alatt módjában van az adósnak a hitelezővel kiegyezést keresni. Ha ez nem sikerülne, akkor a bíróság elé kerül az ügy a kamat és a tőke rekalkulálásának elve alapján. Bázisul az 1927 január 1-i állapotot veszik, vagyis a stabilizáció idejét. A legkisebb rekalkulációs kamatláb 0.10 százalék. A bíróság 50 évi szanalási időt adhat 8 százalékos kamattal.

A törvénytervezet nagy felzúdulást idézett elő úgy a többség mint az ellenzék sorában. A Banca Nationala mértékadó tényezői is rendkívül ellenszenvvel fogadták a javas-

latot, amelynek számos intézkedését a Nemzeti Bank érdekeire nézve sérelmesnek tekintik, sőt magában a kormányban sincs egyöntetű jó vélemény Popovici igazságügy-miniszter javaslatáról, amelyről az egyik miniszter állítólag kijelentette, hogy az alkalmas az egész ország bolsevizálására.

Titulescu hétfőn mondja el expozéját a parlamentben

Az ellenzéki vezérekkel már ismertette a paktumot

(Bukarest). A kisanant-szerződés ügye amelynek ezideig főként külpolitikai vonatkozásai domborodtak ki a napisajtó híradásai nyomán, kezd belpolitikai mellékízt kapni. A kisanant-szerződés, amint már megírtuk, királyi kézirattal akarják ratifikálni, azonban Titulescu mégis szükségesnek látja, hogy az ország közvéleménye előtt is, a parlament szócsovéén keresztül kifejtse a paktummal kapcsolatos, nyilvánosságnak szánt felfogását. Mielőtt azonban a törvényhozó testület előtt elmondaná a külügyminiszter azt, amit a kisanant-szerződésről elmondani kíván, külön-külön sorra tárgyal az összes politikai pártok vezéreivel. Tegnap Titulescu Argetoianuval, Ducával és Florescuval találkozott. Ezeken a megbeszéléseken ismertette a külügyminiszter a kisanant-paktummal kapcsolatban szükséges tudnivalókat. Titulescu ma folytatja felvilágosító munkáját.

Ezzel kapcsolatban parlamenti küldöttség jelent meg Vajda miniszterelnöknél, élén Costashescu és Potarca volt miniszterekkel és kérte, hogy az összes adósságok rendezéséről szóló javaslatot boesássa előbb a kormány parlamenti többség megvitatására és csak azután terjessze a parlament elé.

A kormánypárt egy igen jelentős tagja, Radulescu Mehedinti a konverzió híve és a konverziót módosító törvény volt előadója a parlamentben, aki e kérdésben Maniu és Mihalache utasításait is bírja, hibáztatja hírlapi nyilatkozatában hogy a kormány nyilvánosságra hozta a javaslatot, még mielőtt a Semmitőszék meghozta volna döntését, a jogszerinti konverzió alkotmányosságának kérdésében. A semmitőszéki tárgyalás március hó 23-án lesz s a döntés esetleg alapjában támadja meg az egész javaslatot.

A parlamentben valószínűleg hétfőn mondja el az előzetes tárgyalások által felcsigázott érdeklődés mellett külpolitikai expozéját a Genfből hazatért külügyminiszter.

Leszállítják a mozik adóját

(Bukarest). Madgearu pénzügyminiszter szombaton délelőtt fogadta a mozik küldöttségét akik tiltakoztak a 32 százalékos látványossági adó ellen, amely vállalataikat tönkre teszi. A pénzügyminiszter kijelentette, hajlandó 25 százalékra lemérsékelni a látványossági adótt abban az esetben, ha a mozik előre fizetik meg azt. A mozik reménylik, hogy sikerül a minisztert újabb engedékenységre bírni.

Holnap kezdődik a husvéfi tombola

Van először egy világinfluenza, ennek a világspanyolnak aztán vannak még külön lokális tünetei is. Nem elég, hogy az egész szervezet le van gyöngyölve és súlyos láz emészt a világtestet, daganatok és gyuladások lépnek fel, külön bajok gyöngítik a világláztól emésztett világtestet. A nagy betegségtől, a háborútól még mindig gyöngy a világ, ilyenkor a lábadozóval gyöngyöden szoktak bánni, üdülni küldik, jobban táplálják, meleg ruhába burkolják, szőlőt is övják, de az emberiséggel nem ez történt, elgyöngült szervezetét azóta forróba-hidegbe mártják, ha a világ legegészségesebb szervezete lett volna, akkor sem csoda, ha a forrótól és a hidegtől ebek harmincadján van.

A radikális kurák hive, a kiméletlen sebész, aki akkor is vág, ha belepusztul az egész: Hitler magához ragadta a hatalmat. A munkanélküliség világinfluenzája, melynek egyedül Németországban hatmillió áldozata van, nem is szólván ezek hozzátartozóiról, olyan kétségbeesett szavakat adott a beteg számára, hogy ezt nyugodtan lehet a láz öntudatlan állapotának rovására írni. Csak magasl ázában mond a beteg olyat, amit a németek mondtak a mostani választásról: „Most már ugys vége mindennek, vágják le kezem, lábam, vágják ki a tüdőm, azt sem bánom, nem bírom már a fájdalmakat”.

Közben Mandzsúria vidékén rozsdás szögbe lépett a világ, mzetelen talpába benyomult a rozsdás szög, nem tudja kihuzni a szöveget, nem tudja fertőtleníteni a sebhelyet a Népszövetség, lehet, hogy általános vérmérgezés lesz a következménye.

Persze ezzel még nincs vége, mert egy szerre jön egy hatalmas vérhullám, vértolulás, még ez is, mikor azt hitte az ember, már nincs is vére a betegnek. Dollárinfláció vértolulása, szükségpénz vértolulása, fenyegeti a világ, mikorára észbe kaptunk, már nem használt köpi, nadály, érvágás. Éppen ez a baj, hogy a köpi, nadály, az érvágás betegedett meg, hiszen amerikai barátainkat tartottuk eddig ezen fölöttébb erőszakos, de csöppet sem kíváncs medicinának. Azt hittük, a dollár az, amely vértünket elszívja és attól puffad, a dollárt tartottuk a nadálynak, mely a világegyensúly magasabb elve érdekében kiméletlenül szívja, ami még megmaradt. Tisztára nevetség, hogy annyira elgyöngült a nadály, hogy most nekünk kell életét vérátömlesztéssel megmenteni.

Olyan radikális orvosságok vannak a világban, hogy elég ha az orvosságtól megszabadul az ember, már az is nagy vívmány és könnyebbség. Sőt az orvosság, még kinzobb néha, mint maga a betegség.

Most már csak azért foháskodunk, ha a láz nem mulik el tőlünk, legalább az orvosságoktól szabadulnánk meg.

Nem jó a dinamitpatronnal játszani

(Karánsebes). Kevés híján tragikus kimeneteli szerencsétlenségnek esett áldozatul tegnap Hamat Timoteus karánsebesi lakos, aki egy bányarobbanásra szolgáló dinamitpatronnak jutott valahogy birtokába. Hamat a fenyegető veszélyről mit sem sejtve, addig piszkálta a kezében levő patron, amíg az felrobbant és a szerencsétlen emberen rendkívül súlyos sérüléseket okozott. Hamatot életveszélyes sérüléseivel a kórházba szállították.

Egyévi börtönre ítélte a kolozsvári hadbíróóság Apateanu nagyváradi őrmesterét

Elmulatta az elsikkasztott pénzt és átszökött Magyarországra, amíg Váradon meggyilkoltak hitték

(Kolozsvár). Részletesen beszámoltunk annakidején arról, hogy Apateanu Petru nagyváradi manipuláns őrmester, aki miután az ezredének járó több ezer lej a pénzügyigazgatóságtól felvette, eltűnt. Az őrmester ezredének átirata alapján a rendőrség megindította a nyomozást, amelyet kiterjesztettek abban az irányban is, hogy Apateanu nem gyilkosság áldozata lett-e, mert egyes szemtanúk állítása szerint gyanus alakokkal látták együtt. Napokon keresztül folyt ered-

ménytelenül a nyomozás, míg végül is Apateanust sikerült Nagyváradon elfogni. Kihallgatásakor bevallotta, hogy az ezred részére felvett pénzt elmulatta utána pedig nem mert ezredénél jelentkezni, hanem átszökött Magyarországra. Itt sem volt azonban szerencséje, mert a határőrök elcsípték és visszahozták. Tegnap került a kolozsvári hadbíróóság elé, amely egy évi börtönre ítélte a máról megfélemezett őrmestert.

Fejszével agyonverte az anya kétéves gyermekét

Különváltan élő férje utánaküldte a gyermeket és a lelketlen anya megölte

(Temesvár). Rejtélyes és tragikus gyermekhalál ügyében nyomoz napok óta Bakovaközségben a csendőrség. Wild János niczkyfalvi földműves, aki már hónapok óta elviselhetetlen rossz viszonyban élt feleségével: nemrégiben meg is szakitotta feleségével a háztartási közösséget és az asszony el is költözött Niczkefalvára, az ura házából, egy Dutschekné nevű Bakován lakó régi barátjának házába. Wildék házasságából két gyermek származott, akiket az anyjuk eltávoztakor otthon hagyott az apjuk házában. Wild azonban csupán a nagyobbik gyermeket akarta magánál tartani, míg az anyai gondozást igénylő kétéves kisfiút elküldte Bakovára, a felesége után. A kisgyermek néhány nappal ezelőtt eltűnt a szomszédok

szeme elől, ami gyanút keltett az emberekben Wildné iránt. A csendőrség nyomozást indított az ügyben és a kisfiút tátongó fejszékkel holtan találták meg a Dutschekék házában. Orvosi megállapítás szerint a gyermek halálát fejszecsapások okozták, mire a csendőrség úgy Wildnét, valamint a bűnrészesség gyanúja alatt Dutscheket is letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

FILMPALACE

Vasárnap, hétfő

Két szív, egy dobbanás

Hangos Uta szenzáció

Főszerepben: Lillian Harvey, Halmay Tibor

Kicsaptak egy diákot a váradi Gojdu-liceumból, mert kezét emelt a tanárjára

Egy képet akart visszakérni, de a tanár azt állítja, hogy fenyegetőleg emelte fel a kezét

(Nagyvárad). A nagyváradi Gojdu-liceum VI-ik osztályában Popa Aurel tanár helycserét rendeztetett a diákokkal. Az egyik Durghen nevű diák egy füzetje a padjában maradt és a padba kerülő másik diák lapozgatni kezdett a füzetben, amelyben egy fényképet talált. Mutogatni kezdte szomszédainak amit a tanár végül is észrevett és elkobozta tőle a fényképet. Az óra végén Durghen arra való hivatkozással, hogy a kép az övé, de azzal nem ő játszott, sőt nem is tudta, hogy azt füzetéből kivették, kérte Popa

tanárt, hogy a fényképet adja vissza, egyben kérést nyújtotta ki kezét a tanár felé. Popa Aurel azonban nem adta vissza a képet, hanem feljelentette a diákot a tanári széknél hogy erőszakkal akarta kivenni kezéből a képet. A tanári szék, dacára az osztályfőnök, Gocan Vazul humánus állásfoglalásának, végül is kénytelen volt Popa Aurelnak engedni és a diákot egy hónapra kizárták az iskolából. A diák szülői remélik, hogy ezt az iskola presztízst is sértő ítéletet az illetékes hatóságok nem fogják helybenhagyni.

A vonaton lőtte agyon magát egy diák

(Csernovic). Megdöbbentő tragédia történt az elmúlt éjszaka az 52-es számú csernovic-bukaresti gyorsvonaton. A vonaton utazott Litowski Fülöp 18 éves radauti illetőségű gimnazista diák. Litowski néhány nappal ezelőtt Csernovichra ment, ahol rokonait látogatta meg és tegnap indult vissza Radautiba. A gyorsvonat éppen Dornesti állomásra futott be, amikor az egyik harmadosztályú vagon utasait két revolverlövés zaja riasztotta fel. Többen nyomban a kocsit felv-

sőjára rohantak ki, ahol megdöbbenve látták, hogy a fiatal diák vérző fejjel fekszik a vagon padozatán. Kezében még füstölő revolvert szorongatott, amelyből két golyó hiányzott. Mielőtt még a szerencsétlen végül öngyilkos diákot első segélyben részesítették volna, kiszenvedett. Litowski Fülöp bucsulevelet nem hagyott hátra és így öngyilkosságának oka ismeretlen.

Időjárás

Több ezer áldozata van a borzalmas- erejű kaliforniai földrengésnek

**Long Beach városa eltűnt a föld színéről. -- Szívtépő
jelenetek Los Angelesben és a film fővárosában Holly-
woodban. -- Több száz halott, több ezer súlyos sebesült**

Los Angelesből jelentik: Kaliforniában tegnap borzalmas erejű földrengés pusztított. Az első földlökést kaliforniai idő szerint este 20 óra 40 perckor érezték, nemsokára ezt második, majd harmadik földlökés követte, ami kilenc percig tartott. A földlökésnek borzalmas pusztító ereje volt.

Long Beachben összedőltek a házak, tíz ültött ki és rengeteg ember életét veszítette.

A romok alól eddig 64 halottat és kétezer sebesültet húztak ki. A san franciskói rendőrség becslése szerint ötszáz ember vesztette el életét. A telefonközpont is elpusztult a város. Sal minden összeköttetés megszakadt.

A partvidéki városokra szökőár zúdult. Los Angelesben 1500 sebesültje van a földrengésnek.

Kaliforniában évek óta nem volt ehez hasonló erejű földrengés. A földrengések után másfél órával még mindig nyugtalankodott a föld.

Ujabb jelentések szerint Los Angelesben 4000 sebesült van, a halottak számát még nem lehetett megállapítani, mert a mentési munkálatok során első sorban a sebesülteket igyekeznek megmenteni.

A Los Angeles és Long Beach között fekvő Compton városban az összes nagy épületek romba dőltek, bankok, templomok hevernek romokban.

Long Beachben az épületek vasvázai maradtak meg, a lakosság a szabadban töltötte az éjszakát. A kereskedők áruikat az uccán raktározták fel, az őrseget matrózok teljesítik.

Az eddigi megállapítások szerint a földrengés 6000 négyzetmérföldnyi területet érintett. Ily arányú földrengést legutóbb 1857. évben észlelték.

Roosevelt, az Egyesült Államok új elnöke, részvéttáviratot küldött Kalifornia kormányzójának s felajánlotta az USA segítségét. A jelentés szerint Roosevelt felesége is a fürdőhelyen tartózkodik és Rooseveltnek még nem sikerült telefonösszeköttetést kapnia vele. Attól tartanak, hogy őt is szerencsétlenség érte.

Newyorkból jelentik: Az újabban érkezett jelentések szerint a Kalifornián átvonuló földrengés borzalmas pusztításokat okozott. Egész Délkalifornia romokban hever. A Csendes Óceán partvidékének egyik legnevezetesebb fürdővárosa, Long Beach, teljesen elpusztult.

Long Beachban kihirdették az ostromállapotot. A halottak száma 65, míg a sebesülteké 3000. A többi helyeken a romok alól eddig 44 halottat és számos sebesültet húztak ki.

A kár egymillió dollár.

Los Angelesben súlyosan megrongálódott a városi vízműtelep és a hatalmas tartályokból nagy tömeg víz zúdult a városra. Romokban hever San Pedro is. Rendkívül nagy pusztítást okozott a földrengés Hollywoodban. A filmvárosban több épület rombadőlt. Egy repülő bejárta a földrengés súlytotta vidékeket. Elmondotta, hogy több helyen lángokban álló romokat látott.

A mentési munkálatokra Kalifornia felé vezényelték az Egyesült Államok haditengerészetének san pedroi flottáját.

(Newyork). A kaliforniai borzalmas földrengésről a következő újabb adatokat jelentik:

A földrengés Long Beachben kezdődött, ahol a város lakosai délután 6 órakor

Középeurópai időszámítás szerint hajnali 3 órakor, 14 erős földlökést érezt, amit száz-nál több gyenge követett; a földrengés innen hullámszerűen terjedt tovább. Az irtózatosszerű rengések következtében a házak sorra omlottak össze, a város jótormán teljesen elpusztult. A Long Beach közelében levő petroleumkutak kigyulladtak és tűzveszéllyel fenyegetik a romokban heverő várost.

Los Angelesben szívtépő jelenetek jártak.

Megnyílt! Erdély és Bánát legnagyobb posztógyári lerakat

olcsó tavaszi szövet-vásár-a

Férfiöltöny, felöltő, nadrág, nőikabát és costum, kék és fekete anyagok legdivatosabb, legjobb és legnagyobb választékban

DEUTSCH Posztóáruház, Oradea

Cimre figyelni! — Str. Avram Iancu (Kossuth-ucca) 1. Fekete Sas-palota.

Letartóztatták Hitlerék Altona városának egész vezetőségét

**Március 21-én lesz a birodalmi gyűlés megnyitása.
Menesztik a marxista tanárokat is**

Berlinből jelentik: Göring az előző birodalmi gyűlés elnöke a birodalmi gyűlés első ülését március 21-re tűzte ki. Berlinben az a hír terjedt el, hogy Hitler részt akar venni a bajor kormány megalakításában. Hivatalos helyen ezt a hírt erősen cáfolták. Münchenben a tőzsde épületére egyébként kitűzték a horogkeresztes lobogót. A birodalmi lo bogóegyesület működését az ország egész területén betiltották.

Göring elrendelte, hogy vasárnap Porosz ország minden középületére tűzzék ki a fekete-fehér porosz lobogót és a fekete-fehér-piros császári lobogót. Ma van a háboruban elesett kétfélmillió német katona emlékünnepe. A horogkeresztes lobogókat szombat délután a rohamosztatok ünnepélyesen zenekísérettel bevonták.

A braunschweigi kommunista székház átvétele alkalmával véres harcokra került a sor, amelynek során egy kommunista meghalt, tizenketten pedig súlyosan megsebesültek. Mannheimban a kommunista székház elfoglalásakor a rohamosztatok és a tömegre több blövest adtak le. Egy rohamosztakost a golyók megöltek.

A zsidó üzlesek elleni akció tovább folyik és most már olyan méreteket ölt, hogy egyes zsidó kereskedők inkább önszántukból bezárják üzleteiket. — Az akcióval szemben a rendőrség semleges magatartást tanusít. A nemzeti szocialista rohamosztatok az összes nagyáruházakat és segésséges áru kereskedéseket bezárásra kényszerítik.

A bajorországi rendőri főbiztos, Epp tábornok rendeletet adott ki a rendőrségnek, hogy az összes kommunista funkcionáriusokat és a Birodalmi Lobogószövetség tagjait a közbiztonság érdekében helyezze előzetes letartóztatásba. A rendelet értelmében a nemzeti szocialista rohamosztatok tagjait a rend

szódtak le, ahol egy gimnázium előtt össze-
sze, romjai alá temetve a tanulókat és taná-
rokat. A szülők jajveszékelve keresik gyere-
keiket a romhalmaz között.

A film fővárosában Hollywoodban is
szörnyű pusztításokat végzett a földrengés.

Filmmunkások, direktorok, rendezők, ki-
maszkírozott filmszínészek rohantak ki
a stúdióból a szabadba, amikor a meg-
repedezett falakról hullani kezdett a va-
kolat. Mindenütt megállt a munka.

s ahol eddig a legnagyobb csend uralkodott
a hangos filmfelvételek miatt, most urrá lett
szörnyű katasztrófa halált harsogó muzsi-
kája.

Einstein professzor a kaliforniai egyete-
men tartózkodott, mikor a földrengés kitört.
A professzor és hallgatói még idejekorán el-
hagyták az egyetem épületét és biztonsá-
gban vannak.

Az Egyesült Államok segélyflottája tel-
jes gőzzel utban van Long-Beach felé.

őrségnek revolverekkel kell ellátnia,

Bayruthban a mai nap folyamán 30 kom-
munista és szocialdemokrata vezért letar-
tóztattak. Kóburgban szintén letartóztatás-
ba helyezték az összes kommunista vezető-
ket.

Limbachban a székház átvételekor egy
kommunista tisztviselő ellenállást fejtett ki.
A tisztviselőt nyomban agyonlőtték.

Párisi lapok magántávirat alapján azt a
hírt közlik, hogy 500 főből álló rohamcsapat
Keelben elfoglalta a kaszárnyákat és a Raj-
na hidat. Rajna-vidékre több katonai vona-
tot indítottak, amelyek az embereken kívül
nagy mennyiségű municiót is szállítanak. A
párisi lapok ezt az intézkedést egyébként
nem fogják fel tragikusan, mert feltételezik,
hogy a kormányt erre a lépésre belpolitikai
okok késztették. Hangsúlyozzák azonban a
lapok, hogy Németország ezzel újból meg-
szegte a békeszerződést.

(Berlin). A Hitler-kormány erőlyes ké-
zel folytatja munkáját. Legközelebbi prog-
ramja a tanári és tanítói kinevezések felül-
vizsgálása, melynek célja az, hogy a marxis-
ta tanárokat megfosszák állásaiktól. Ezután
a büntetőtörvény reformjára kerül a sor,
mert a Hitler-kormány célja az, hogy telje-
sen eltörölje a büntető törvényből az előző
uralom nyomait.

A rendőri szolgálatot teljesítő rohamos-
ztatok tagjai tegnap óta rendes rendőri zso-
dot kapnak.

Az ország különböző részében tovább
folyik a kommunisták üldözése. Altonában a
város vezetését letartóztatták, kivéve Bra-
uer főpolgármestert, aki elmenekült.

Jön a husvétí tombola!

A lejárt ezévi négy tombola-játékunkat most követi az ötödik, ezuttal a husvétí tombola-játék.

Ujabb 15 nyereményt tűzünk ki husvétí tombolánkra. E nyeremények a következők:

1. Husvétí bárány.
2. 6 drb. mély és 6 drb. lapos porcelán tányér.
3. Egy svájci óbresztőóra.
4. Egy férfiing 2 gallérral.
5. Egy női tavaszi ruhaanyag.
6. Egy arany 14 karátos gyermek függő.
7. Hat személyes vizeskészlet.
8. Egy szénvasaló.
9. Két kg. cukor.
10. Egy husvétí fűszeresomag.
11. 2 pár női harisnya.
12. 5 kg. liszt.
13. 3 pár férfi zokni.
14. 2 kg. rizs.
15. Egy husvétí sonka.

Aki husvétí tombola-játékunkban részt akar venni, az

gyűjtse a lapfejeket holnap, hétfőn 14-iki dátummal megjelenő lapszámunkkal kezdődőleg 20 egymásután következő napon át.

Aki az összegyűjtött 1—20. sorszámu lapfejeket és kiadóhivatunktól tombolajegyet szerez, az részt vesz az április 12-én megtartandó tombolán úgy, hogy a nyerők husvétra mindenhol megkapják a szerencse kedvezése folytán nekik jutott nyereményt, a mi szívesen adott husvétí ajándékunkat.

Figyelje tehát minden olvasónk a husvétí tombola kezdetét e hó 13-án, hétfőn megjelenő számunkat!

A husvétí tombola után következik a

VIGASZ-TOMBOLA,

azok részére, akik összegyűjtik az 1933 évben rendezett négy tombola jegyeit. Vigyázzon erre is minden olvasónk!

Veszélyben a világbéke -- mondják a franciák

**Macdonald nem tudott Párisban megegyezni Daladiervall.
A leszerelési értekezlet válságos órái**

Párisból jelentik: Mac Donald és Sir John Simon, angol vezető államférfiak pénteken délelőtt tanácskozásokat tartottak a francia államférfiakkal. Az értekezletről szűkszavú hivatalos jelentést adtak ki csupán. Megállapítják a genfi kérdés sürgősségét és elhatározták, hogy összhangban a többi európai állammal, mindent megkísérlelnek Genfben a béke megővésére.

A tanácskozások legérdekesebb része nem hivatalos formában került nyilvánosságra. Arról is szó esett ugyanis az angol és a francia államférfiak között, hogy a Németországban mozgósított segédrendőrség miatt Genfben megteszik a diplomáciai lépéseket. Megbízható forrásból származó értesülésünk szerint Mac Donald és Simon a franciákkal egyetértőleg akar eljárni ebben az ügyben, bár hivatalosan az angolok véleményét ebben a kérdésben nem ismerik.

Párisban nagy csalódást keltett az angol és francia miniszterelnökök tárgyalásának eredménytelensége. — A francia lapok csaknem egyhangulag megállapítják, hogy az egyetértés sokkal kisebb, semhogy a régi francia-angol nagyantant újból életre kelthetne. Pertinaux kijelentette, hogy a kisantant barátai örülhetnek az öthatalmi konferencia meggyűlésének, mert az angol-francia szövetség feltámasztása esetén elárulták volna Lengyelországot és a kisantantot.

Herriot is nyilatkozott és többek között azt mondta, hogy a világpolitikai helyzet

nem olyan sötét, mint amilyennek festik, bár mindenesetre kényes és komoly és most fog eldőlni az, hogy az államok belemennek-e a tartós leszerelésbe, vagy pedig újabb fegyverkezési verseny indul meg közöttük. A békebarátok Anglia és Franciaország szövetségében látják a béke biztosítékát s feltétlenül szükségesnek tartják, hogy most, Roosevelt elnöki beiktatása után az elmaradt december 15-iki esedékesség kérdése rendeztessék.

Tettenérték a betörőt, agyonverte a házikisasszony barátnőjét

Borzalmas büntény Bukarestben

(Bukarest). A bukaresti Sft. Elefterie ucca 10 számú házában lakik évek óta Mihály Popovici tisztviselő Evangelina nevű leányával. A tisztviselő egész nap nem tartózkodik otthon, csak a késő esti órákban tér haza. Tegnap délután Evangelina barátnője, Caracas Anna látogatába ment a magányosan élő leányhoz. Sokáig beszélgettek együtt. Mikor Caracas Anna már menni készült, gyanus zajt hallottak a szomszédos szobából. Tudták, hogy a tisztviselő abban az órában nem térhet haza. A két leány benyitott a másik szobába. Eppen akkor ugrott be a fel-

feszített ablakon egy 30 év körüli, elég jól öltözött fiatalember, akinek a kezében néhány betörőszerszám volt.

A betörőt is meglepte a leányok megjelenése, mert a jelek szerint arra számított, hogy senkit sem talál a lakásban. A meglepett betörő a kezében tartott kalapáccsal teljes erővel a hozzá közelebb álló Caracas Anna fejére sújtott. Evangelina erre óriási sikoltozással visszaszaladt a másik szobába és magára zárta az ajtót. Ugy látszik, a betörőnek elment a kedve munkája folytatásától, mert mikor a halgatózó Popovici Evangelina egy óra múlva ki merte nyitni a szoba ajtaját és körülnézett, minden tárgyat a helyén talált. A szoba közepén még mindig eszméletlenül feküdt szerencsétlen barátnője. Popovici Evangelina leszaladt az uccára és a legközelebbi rendőrszemet a tett színhelyére vitte. A betörővel való véletlen találkozás áldozatát mentők szállították be a kórházba igen súlyos állapotban úgy, hogy életbenmaradásához nincs remény. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a gyilkossá vált betörő kézrekerítésére. A nyomozást megnehezíti az a körülmény, hogy a betörő menekülése alkalmával semmiféle nyomot nem hagyott maga után.

Felelős szerkesztő

Dr Zoltán Jenő

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

Törölte a váradi törvényszék az egymilliárdos feketeszesz bírságot

A nagyváradi törvényszék Popescu-Kalnay tanácsa tegnap délelőtt hirdette ki ítéletét 960 millió szeszbírság-ügyben. Mint ismeretes Angel és Palligras inspektorok kihágási jegyzőkönyvet vettek fel, aminek alapján a pénzügyminiszterium 960 millió lejese bírsággal sújtotta a következő nagyváradi szeszgyárosokat és szeszkereskedőket:

Hitter Adolf, Hitter Sámuel, Hitter József, Stern Simon, Klein Jakab, Socieatea Triton, Halmai Andor, Dávid Ferenc, Socie-

tate Anonima Henrik Löblé és Klein Jerő.

A tanács ebben az ügyben tegnap hozta meg a döntését és az ítéletet zsufolásig megtelt teremben hirdette ki. A törvényszék

teljes egészében helyt adott a felelősségnek,

elfogadta a védelem előterjesztését, amennyiben az új szesz törvény alapján

a jegyzőkönyvet semmisnek nyilvánította és ennek folyományaképpen a 960 millió bírságot törölte.

Az indokolást írásban fogja előterjeszteni a bíróság.

ERDELYI
MAGYARSÁG

1933
III. 13.